

Ze vliegen met hun privéjets van hotelsuite naar hotelsuite en van landhuis naar landhuis. Ze prikken een vorkje in sterrenrestaurants, hebben vakantiehuizen aan de Middellandse Zee en zeilen met een flinke entourage rond Saint-Barthélemy, een tropisch eilandje in de Cariben. Ze geven tientallen miljoenen weg aan hulpbehoevenden, maar vergeten nooit hun vrouwen, dochters (en soms ook hun maîtresses) te verblijden met diamanten en haute couture.

Verwend zijn ze, de nieuwe mondiale superelite, ook wel plutocraten genoemd. Maar vaak vloeiden bloed, zweet en tranen bij het vergaren van hun fortuin, zegt Chrystia Freeland in een gesprek op haar kamer bij persbureau Thomson Reuters aan Times Square op Manhattan.

"Het zijn vaak hoogopgeleide techneuten of wiskundigen van relatief eenvoudige komaf die zelf hun miljarden hebben vergaard." Ze komen uit alle streken van de wereld, maar inmiddels leven de elites in een "gezellig mondiaal dorp".

Om hun luxelevens in stand te kunnen houden, laten ze zich behalve met 'lotgenoten' omringen met een bonte entourage waarvan hun vermogensbeheerder, hun

advocaat en hun tandarts deel uitmaken. Van de huisarts en hun binnenhuisarchitect maken ze een overbetaalde 'superster'. Hun geld staat in de regel discreet bij Zwitserse banken.

SUBTIEL BUITENGESLOTEN

De journaliste heeft volop lof geoogst met haar boek *Plutocraten – De opkomst van de superrijken en het achterblijven van de rest*. Het werk levert volgens experts een belangrijke bijdrage aan de discussie over het huidige kapitalisme. Half april werd de journaliste in haar geboorteland Canada bekroond met de Lionel Gelberprijs. Belangrijkste verdienste is volgens de jury dat Freeland erin is geslaagd om een gebalanceerd boek te maken zonder opgeheven vingertje. "Het is te makkelijk om te roepen dat de plutocratie ellendig is", zegt ze. "Ik ben een aanhanger van het vrijmarktkapitalisme. Ik ben in mijn onderzoek zorgvuldig te werk gegaan en heb bewust een aanzet tot een boze polemiek achterwege gelaten. De economische dynamiek die bijdraagt aan het creëren van alle rijkdom heeft ook veel positieve kanten."

Maar in het doorgaans gezellige mondiale dorp werd lang niet overal de champagne opengetrokken om haar boek te bejubelen, zegt Freeland. "Vooraf vanuit de top van de piramide die ik heb beschreven viel dat soms niet mee", aldus de journaliste die al twintig jaar schrijft over puisant rijke ondernemers. "Het is al een hele moeilijke wereld om binnen te komen. Amerikaanse hedgefondsmanagers en andere miljardairs laten zich omringen met een haag van pr-functionarissen. Na het verschijnen ben ik in sommige kringen subtiel buitengesloten. Indirect hoorde ik dan van vrienden van miljardairs dat ze niet met me wilden praten. Sommigen dachten dat ik ze vijandig gezind was. Dat is een misvatting."

Freeland kan prima leven met de kritiek van een handvol pluto-

0,1 %

Freeland is vooral geïnteresseerd in de rijkste 0,1 procent. Gemiddeld vermogen: vierhonderd miljoen dollar

craten. "Veel interessanter vond ik de reactie van de grote groep die zichzelf heel erg herkende. Ze konden het waarderen dat hun eigen wereld in kaart is gebracht."

De wereld die Freeland bestudeert, bestaat vooral uit Amerikaanse hedgefondsmanagers, Russische oligarchen, maar ook Indiase, Mexicaanse en Chinese miljardairs. In het boek passeert een hele reeks de revue. Denk aan hedgefondsbeheerder Ken Griffin, de familie Mittal en grondstoffenbaron Len Blavatnik. Europa lijkt minder plutocraten af te leveren en Nederland komt er helemaal bekaaid af. "Nee, Nederlanders kan ik niet noemen", zegt Freeland. "Die ben ik niet tegengekomen. Wel heeft jullie land de globalisering omarmd. Ik zie relatief veel Nederlandse managers en bestuurders van beursgenoteerde multinationals." In die zin zijn ze goed op weg richting het mondiale dorp van superelites, lijkt Freeland te willen zeggen.

Freeland waakt ervoor om de door haar beschreven klasse te veel door het slijk te trekken. Moralistische clichés gaat ze uit de weg.

Chrystia Freeland